

Fietsers eisen autovrije binnenstad Aktie voeren tegen 'autoterreur'

Woensdag laatstleden werd de start gegeven aan een verkeerscampagne van 'De boze fietsers' met een blokkade van de Bondgenotenlaan. Deze aktiegroep — een samenwerking tussen De Agalev-studenten, JNM, MilieuRaad en Pino — wil de onleefbaarheid van Leuven op verkeersvlak aanklagen.

Vorig jaar, op donderdag 14 mei — de internationale verkeersaktiedag — voerden de 'Bange Fietsers' reeds aktie voor een autovrije binnenstad, voor meer ruimte voor fietser en wandelaar en voor een beter openbaar vervoer. De week na die aktie kondigde ook de 'Middenstand Groot Leuven' samen met het 'Komitee Grote Markt' aan dat zij gewonnen zijn voor een autovrije Leuvense stadskern. Alhoewel er sindsdien al veel woorden vuil gemaakt zijn aan voorstellen voor een autovrije binnenstad, is er in de praktijk nog niet veel veranderd. Integendeel, uit de eerste gegevens over het nieuwe lussenplan voor Leuven blijkt nog maar eens dat het CVP-PVV stadsbestuur gezwich is voor de autobobby — men is gewoon op zoek gegaan naar oplossingen om de auto gemakkelijker door de stad Leuven te laten stromen en zo het autoverkeer te 'beheersen'. Niet zo verwonderlijk voor een stad met een burgemeester die reeds voordien door het promoten van enkele parkings in Leuven (bijvoorbeeld de Ladeuzeparking), de studenten niet direkt fietsvriendelijker heeft gemaakt.

Uit reaktie tegen deze gang van zaken starten de Bange Fietsers dit jaar een verkeerscampagne — hun naam werd ondertussen aangepast tot 'Boze Fietsers'. Naast hun eis voor een autovrije binnenstad vragen zij eveneens aan het stadsbestuur dat er meer fietsparkeerplaatsen zouden aangelegd worden. Aan de KUL vragen de boze fietsers dat zij een bedrijfsvervoerplan zouden opstellen en professoren, assistenten en studenten zouden aanmoedigen om over te schakelen op fiets of openbaar vervoer.

Woensdagmiddag om 16 uur verzamelden een tachtigtal studenten zich op de Vismarkt. Alhoewel de aktievoerders van plan waren een verrassingsaktie uit te voeren was er blijkbaar het één en ander uitgelekt: een drietal politie- en rijkswachtkombi's en enkele politiewagens waren immers ook present. Om geen misverstand over hun bedoelingen te laten bestaan maakten de 'ordehandhavers' meteen duidelijk dat er van een aktie voor een autovrije binnenstad geen sprake kon zijn: de aktie was immers niet aangevraagd.

Geërgerd door het feit dat ze de leider van de aktie niet vonden — wat nogal moeilijk is, aangezien de boze fietsers basisdemocratisch werken vanuit de verschillende deelnemende organisaties en er dus sowieso geen leiding is — begonnen ze maar de fietsen te controleren. Ze bleven eisen dat de aktie zou afgelast worden, anders "zouden de fietsen in beslag genomen worden". Het woord werd bij de daad gevoegd en enkele fietsen werden op het boekje gezet omdat bijvoorbeeld de lichten niet in orde waren.

Uiteindelijk slaagde het gros van de aktievoerders er toch in om het kruispunt van de Bondgenotenlaan met de Vital De Coster straat te bereiken en algaauw was de Bondgenotenlaan afgesloten. Waar de politie verleden jaar de aktievoerders gedurende een half uurte nog liet begaan, hadden ze nu duidelijk minder geduld. Onmiddellijk werd ingegrepen en probeerden ze de zitstok op te ruimen. Dit bleek niet zo gemakkelijk te zijn, aangezien het gros van de aktievoerders nogal vastberaden was zich niet zo maar te laten afschepen na alle pesterijen op de vismarkt en de overdreven machtsontplooiing — Intussen waren immers ook rijkswachters met politiehonden ter plaatse gekomen. De politie besloot daarop de aktievoerders vijf minuten aktietijd te

Nieuwe vorm van openbaar vervoer?

(foto Karel De Weerd)

Studienamiddag over ongewenst seksueel gedrag op het werk

Ongewenste intimiteiten nog steeds geen 'hot issue'

Het Instituut voor Arbeidsrecht van de fakulteit rechtsgelerde van de KU Leuven organiseert op vrijdag 11 december een studienamiddag over ongewenst seksueel gedrag op het werk. De aanleiding voor deze studienamiddag is een nieuw KB dat de werknemers wil beschermen tegen ongewenste seksuele intimiteiten op het werk.

Het nieuwe KB kwam er op initiatief van de minister van Arbeid en Tewerkstelling Miet Smet. Elke werkgever wordt erdoor verplicht om in het arbeidsreglement te vermelden welke maatregelen er in het bedrijf genomen worden om de werknemers te beschermen tegen ongewenst seksueel gedrag.

Het thema ongewenste intimiteiten binnen de arbeidssfeer krijgt de laatste tijd behoorlijk wat aandacht. In de Verenigde Staten houdt de vrouwenbeweging zich sedert het eind van de jaren '70 specifiek met deze tematiek bezig. Het is dan ook daar dat ongewenst seksueel gedrag voor het eerst gezien werd als een publieke zaak in plaats van een persoonlijk — en dus individueel — probleem. Op verschillende plaatsen boog de Federale Overheid zich over het probleem en werden er survey's gehouden onder het overheids personeel.

Onderzocht

Uit een postenquête onder 23.964 bedienden (mannen en vrouwen) van de federale overheid in Washington bleek dat niet minder dan 42 procent van de vrouwen een of andere vorm van 'Sexual Harassment' ondervindt. Wie denkt dat alleen vrouwen het slachtoffer zijn van ongewenste seksuele intimiteiten vergist zich: het aantal mannelijke slachtoffers bedraagt zo'n 12 procent. Het meest frekwent

blijken minder ernstige vormen van ongewenste seksuele intimiteiten te zijn. De weigering om op het seksueel gedrag van een kollega in te gaan, bracht in 20 procent van de gevallen negatieve konsekwenties met zich mee. Dit aantal liep behoorlijk op (56%) wanneer de intimiteiten door een hiërarchisch hoger geplaatste persoon gesteld werden. Het meest frappant blijkt het ongelooft van de slachtoffers in formele akties: slechts 5 procent ondernam stappen om de dader aan te klagen. De meerderheid vond dat het rapporteren van ongewenste intimiteiten geen oplossing bood.

De bedrijfsleiding van verschillende Amerikaanse bedrijven toont belangstelling voor het probleem omdat een veroordeling tot het betalen van hoge schadevergoedingen aan de slachtoffers tot de mogelijke sankties behoort. De verschillende bedrijven stellen interne reglementen op die 'Sexual Harassment' sanktioneren binnen het bedrijf. Werknemers worden hierin op hun rechten en plichten gewezen.

In Europa is de aandacht voor de problematiek van recentere datum en worden ongewenste intimiteiten nog steeds niet als een 'hot issue' beschouwd. Dit betekent echter niet dat vrouwen hier minder last zouden hebben van ongewenste intimiteiten. In een rapport van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) dat op 30 november van dit jaar verscheen,

wordt de situatie in 23 westerse landen onderzocht. Hieruit blijkt dat in al deze landen aanzienlijke aantallen werkende vrouwen gekonfronteerd worden met ongewenst seksueel gedrag. Niettegenstaande de meeste slachtoffers last hebben van stressverschijnselen en gezondheidsklachten, wordt er zelden klacht ingediend.

Bekleden

Sedert februari van dit jaar beschikt de Europese Gemeenschap over een gedragskode inzake maatregelen tegen seksuele intimidatie. Deze gedragskode, met de naam 'Bescherming van de waardigheid van vrouwen en mannen op het werk', wil een praktisch richtsnoer zijn voor werkgevers, vakbonden en werknemers. De werkgevers worden ertoe aangezet de in de gedragskode vermelde aanbevelingen toe te passen in hun bedrijf.

De gedragskode geeft een vrij gedetailleerde opsomming van de risikogroepen. Onder meer gescheiden vrouwen, nieuwkomers op de arbeidsmarkt, vrouwen in traditionele mannerberoepen, lesbiennes en vrouwen die tot een etnische minderheid behoren lopen meer risico, alsook jonge mannen en homo's. Een belangrijk aspect in de omschrijving van ongewenste seksuele intimiteiten in de gedragskode is het subjectieve aanvoelen van de vrouw of de man zelf. "Het essentiële kenmerk van seksuele intimidatie is dat de betrokkene er niet van gediend is; een ieder moet zelf bepalen welk gedrag aanvaardbaar is en welk optreden als beledigend wordt beschouwd", volgens de gedragskode.

Een ander belangrijk element is verder dat, volgens de gedragskode, seksuele intimidatie vaak samenhangt met de status van de vrouw in de

vervolg op pag. 2

binnenin

Hordes en hordes.....3
Van den Bossche heeft het toch maar moeilijk op de Vlaamse Raad. Geen momentje rust. En als er dan zo'n horde studenten, zo'n stuk of vier vijf, komen palaveren over inschrijvingsgelden dan kunnen de veiligheidsagenten zich niet fatsoenlijk inhouden.
Erotiek.....6

Vestigingswet.....3

vervolg op pag. 5

Vanaf nu is billenwrijven in de les ook strafbaar...

GROEP T INGENIEURS MET VISIE
INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Blauwput · Vuurkruisenlaan 4 · 3000 Leuven · Telefoon 016 230850 · Telefax 016 228343

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met $\pm 1,5$ getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Doktoreren

Graag enkele opmerkingen naar aanleiding van uw artikel "Doktorandi op de schoolbanken" van 30 november.

1. De aan mij toegeschreven uitspraak "Veel valter voor de doktorandi binnen hun eigen afdeling niet meer te leren" moet in eert duidelijke kontekst geplaatst worden. In afdelingen met een beperkte stafheft de doktorandi al vier jaar of meer van gedachten kunnen wisselen met de professor/docenten. Het organiseren van een doktoraatsopleiding die louter op dezelfde menesse steunt, lijkt zeker geen garantie voor een daadwerkelijke "verbredging van de horizon".

2. De standpuntennotan van Lo-van/Focus-research is een gezamenlijke verklaring van doktorandi uit Positieve Wetenschappen, wat erop wijst dat ook doktorandi uit Positieve Wetenschappen zich zorgen maken over het voorstel van de Groepsvoorzitters van 12 oktober.

3. Na de Akademische Raad van 12 oktober is er wél uitvoerig overleg geweest met de doktorandi binnen bepaalde fakulteiten. Ook werd aangekondigd dat opnieuw over het voorstel gesproken zou worden op de Groepsraden en de Akademische Raad van 14 december.

4. De doktorandi juichen ieder initiatief tot daadwerkelijke verbetering van hun opleiding toe en willen daar ook aan meewerken. Het Assisterend Akademisch Personeel van sommige departementen is zelfs voorstander van een doktoraatsopleiding met goede overdachte inhoudelijke invulling op voorwaarde dat zij niet verplicht wordt gesteld. De onrust van de laatste weken werd veroorzaakt door de indruk dat er overhaaste beslissingen genomen zouden worden.

Nadia Lie

Vertegenwoordigster A.A.P. —
Humane Wetenschappen

Trofee

Graag willen wij reageren op "Klimmen, klauteren en kruipen", verschenen in Veto nr. 11. Als deelnemers van de Gasthuisberg trophy zijn wij van oordeel dat deze klassieker van Sportraad voor ons geen succesvolle onderneming was. De wedstrijd ging pas 25 minuten na de officiële aanvang van start; de startnummers bleken zoek te zijn en te opspelden kon ook al niet; de organisatoren maakten onderling ruzie. Toen we uiteindelijk toch konden starten, eindigde de wedstrijd voor ons al na ongeveer 4 minuten, bij wat gezegd het pronkstuk van de Trophy moest worden: de hele konstruktie van de openbrug stortte als een kaartenhuis in elkaar nadat we amper met zijn drieën aan de koorden hingen. De eerste belande gelukkig op zijn benen, de tweede voel, mindere gelukkig, op zijn zij en kon een ultieme sprong voorwaarts uib het slijk maken waarbij hij erin slaagde om tussen het neerstortende vakwerk te komen. De derde (de 'dapperste' van ons drieën) had minder geluk en kreeg een deel van het ijzeren gebinte op zijn bovenarm en rug. Kreunend bleef hij liggen, terwijl de organisatoren radeloos rondliepen. De konstruktie bleek niet klaar te zijn toe wij aan kwamen gelopen, ook al was het reeds na half zeven. Zoals verkeerd wordt vermeld in het artikel, is de konstruktie nooit afgeraakt, bijgevolg hadden die mensen er ons nooit op mogen laten klauteren.

Geen van ons is écht zo dapper; we wilden enkel de uitdaging van dit sportevenement aangaan. Het feit dat wij deelnamen aan deze Trophy toont aan dat wij Sportraad goed gezind zijn. Het is dan ook gezinsins ons bedoeling Sportraad als organisatie in zijn geheel zwart te maken, maar

wij zouden graag hebben dat dergelijke risico's in de toekomst vermeden worden. Kwam een kruisverbinding van het gebinte op één van onze hoofden terecht, dan was het wel degelijk voorpaginanieuws geweest bij Veto. Dat het verschil tussen de aard van zulke twee artikels slechts afhangt van enkele centimeters, doet ons naar de pen grijpen.

We hadden een genuanceerder artikel verwacht..., dat we het nooit meer zien!

Geert, Rudi en Roel
startnummer 2026

De volgende klassieker van de sportmannen binnen Loko staat alweer op stapel: Sport zonder Grenzen, gebaseerd op het vroegere tv-programma Spel zonder Grenzen. De opzet van de organisatie is in grote lijnen dezelfde gebleven als vorig jaar. Er zijn een negental proeven voorzien die gelijktijdig doorgaan en met een doorschuifstelsel telkens door drie ploegen uitgevoerd worden. Elke ploeg bestaat uit minimum tien mensen waarbij er vier meisjes moeten zijn. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat op die manier elke kring een deelnemersgroepje afvaardigde, maar ondertussen kunnen ook al peda's zich inschrijven of kunnen er meerdere ploegen per kring de uitdaging opnemen. Over de inhoud van de proeven zelf laat Spora voorlopig nog niet veel los. In elk geval werd ons verzekerd dat dit alles "ingekleed gaat worden door een leuk verhaalje." Onder de verschillende opgaven zullen onder andere zaklopen, een slakkespel en een aantal opdrachten in het zwembad op het programma staan. Na de eigenlijke negen proeven zou er nog een slotspel komen waarbij er sprake is van een draak. Hele gebeurtenis vindt plaats in het Sportkot, volgende week woensdag, om zeven uur 's avonds waarschijnlijk tot ongeveer middernacht. (sf)

Ongewenst intiem

vervolg van pag. 1

arbeidsorganisatie. De meest doeltreffende aanpak van ongewenste seksuele intimiteiten moet dus gericht zijn op "de bevordering van kansengelijkheid en de verbetering van de positie van de vrouw". Seksuele intimidatie blijkt af te nemen wanneer het aantal mannen en vrouwen ongeveer gelijk is en wanneer ze dezelfde posities bekleeden.

In Nederland bracht de Sociaal-Economische Raad ter bestrijding van ongewenste intimiteiten onlangs de videofilm 'Ongewenst intiem' uit. De bedoeling van de video en de handleiding is de discussie binnen bedrijven op gang te brengen. Als motivatie van de Nederlandse SER geldt enerzijds de vermindering voor de slachtoffers, anderzijds de schade die de arbeidsorganisatie oploopt. De produktiviteit van de werknemers daalt door ongewenste intimiteiten. De werksfeer wordt immers verstoord, de motivatie en de prestaties lopen terug, er kan een toenemend ziekteverzuim optreden en eventueel het verlies van waardevolle krachten. Al bij al een behoorlijk economische motivering.

In België startte in november 1986 Miet Smet, op dat ogenblik Staatssecretaris voor Maatschappelijke Eemancipatie, met de campagne 'Eks kollega? Ex-kollega.' In de brochures naar aanleiding van de campagne wordt zowel verbaal als niet-verbaal ongewenst seksueel gedrag veroordeeld: lonken, platte en in verlegenheidbrengende opmerkingen, genante voorstellen, tonen van pormoefis, aanrakingen, misbruik van macht om seksuele gunsten te bekomen, seksuele agressie en verkrachting.

Uit een Belgisch onderzoek naar ongewenst seksueel geweld op het werk blijken 'lichtere' vormen meer voor te komen dan 'zwaardere' vormen. Zowat de helft van de vrouwen (51,1%) heeft last van gluren en lonken, iets minder dan de helft wordt met de ogen uitgekled (47,5%) of krijgt dubbelzinnige of insinuerende opmerkingen te horen (42,3%). Handastelligheden en het tonen van pornografische voorwerpen, foto's of tijdschriften blijkt ongeveer een vijfde van de werkende vrouwen te beurt te vallen, respectievelijk 22,5 procent en 23,5 procent. 22,6 procent heeft af te rekenen met kompromitterende voorstellen, 19,4 procent met seksuele voorstellen. Het aantal vrouwen dat af te rekenen heeft met fysiek geweld bedraagt 4,8%.

In de brochure werd reeds als één van de oplossingen tegen ongewenste seksuele intimiteiten op het werk het aanduiden van "formele kanalen of de formele aanduiding van personen die klachten kunnen ontvangen" naar voor geschoven, naast een degelijk

onthaal van jonge werknemers, meer aandacht in het onderwijs voor het beroepsleven en meer verantwoordelijkheidsgevoel in deze aangelegenheid van de werkgevers en de vakbonden. Op 7 oktober van dit jaar verscheen dan in het Belgisch staatsblad het KB van 18 september 1992 "ter bescherming van de werknemers tegen ongewenst seksueel gedrag op het werk."

Het koninklijk besluit definiëert seksueel gedrag als "iedere vorm van verbaal, niet-verbaal of lichamelijk gedrag van seksuele aard waarvan de persoon die deze daden stelt weet of zou moeten weten dat het de waardigheid van vrouwen en mannen op het werk aantast". Konkreet moeten de werkgevers het arbeidsreglement binnen de drie maanden wijzigen en een beginselverklaring opnemen waarin ongewenste intimiteiten als ontoelaatbaar en onduidelbaar bestempeld worden. Verder moet een vertrouwenspersoon of dienst aangeduid worden die de slachtoffers moet opvangen en ondersteunen. Er moet ten slotte een procedure voorzien worden om klachten te behandelen en er moeten straffen uitgesproken worden ten aanzien van de dader.

Alhoewel de begeleidende nota stelt dat het vooral de bedoeling is om ongewenste seksuele handelingen te voorkomen, blijkt daar in het koninklijk besluit weinig van terug te vinden. Terwijl de gedragscode van de Europese Gemeenschap uitdrukkelijk stelt dat de uiteindelijke preventie slechts tot stand komt wanneer er een

verbetering van de positie van de vrouw is en wanneer de kansengelijkheid bevorderd wordt, is daar in het KB geen aandacht aan besteed.

Vanuit de kant van de werkgevers wordt er bovendien kritiek geformuleerd op het feit dat het arbeidsreglement dient aangepast te worden. Het op gang brengen van de administratieve molen blijft heelwat energie te vragen, en ook het omschrijven van wat juist in het arbeidsreglement moet, blijkt niet zo simpel. Dit zijn hoe dan ook geen onoverkomelijke hindernissen. Zo'n arbeidsreglement moet echter aangepast worden door een ondernemingsraad. Deze bestaan echter enkel in bedrijven met meer dan vijftig werknemers. Voor de kleine bedrijven is het op de hoogte brengen van het ontwerp via een aanplakking voldoende. Hierdriegen de slachtoffers dus niet konkreet beschermd te worden. Waarlijk geen prettig gedacht.

Ann Labeeuw
Ria Vandermaesen

Ongewenst seksueel gedrag op het werk, studienamiddag in aud. Zeger van Hee, vrijdag 11 december vanaf 13.00 u, org. Instituut voor Arbeidsrecht, met sprekers vanuit ACV, VBO, Europees Parlement en de bedrijfsverwerd. Toegang gratis voor studenten. Voora'inschrijven is wel noodzakelijk.

Wie meer informatie wenst over dit of andere onderwerpen in verband met de positie van de man, vrouw of het gezin in de samenleving kan gratis terecht op de gezinswetenschappelijke Informatie Documentatie en Serviceverlening (Gids), Van Evenstraat 28.

DE TOVERBERG

DIESTSESTRAAT 70 3000 LEUVEN 23 95 65

Het betere kinder- en
jeugdboek.

Literatuur voor goede

verstaanders

Geschiedenis en filosofie

Stripverhalen voor allen

Franse en Engelse boeken

Open: elke dag van 10 tot 20u. - zondag van 11.30 tot 20u

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
Fax 016/22.04.66

Jaargang 19
nr. 12
7 december 1992

Ver. uitg. Ria Vandermaesen
's Meiersstraat 5, Leuven

Hoofdredeactie:
Steven Van Garse
Redaktiesekretaris:
Ria Vandermaesen
Redaktie: Karel De Weerd,
Patrick Staudt, Pieter Vandekerckhove
Doka: Karel De Weerd, Dieter Telemans

Tekeningen: Nix, Stani
Layout- en vormgeving: Karel De Pooter, Patrick Staudt, Joris Van den Houde,
Ria Vandermaesen, Pieter Vandekerckhove, Joris Van Garse, Steven Van Garse
Medewerkers: Filip De Keukeleire, Karel De Pooter, Serge Franchoo, Johan Goossens, Wim Huybrechts, An Labeeuw, Wim Stijnen, La Maud

Eindredactie:
Karel De Pooter,
Pieter Vandekerckhove

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Oplage 9000 exemplaren
ISSN-nummer 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250 fr.; niet-studenten: 350 fr.; buitenland 600 fr.; steun vanaf 1000 fr.; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas ten laatste vrijdag voor verschijnen om 18.00 uur op het redaktieadres bezorgen

Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00u

Vestigingswet selekteert Artsberoep alleen voor het kruim?

Vorige week gaven we de kontekst van de drang die er momenteel bij sommige ministers leeft om op een of andere manier aan een artsenregulering te doen. De vestigingswet lijkt op dit moment juridisch het makkelijkst haalbaar en daar kunnen de studenten geneeskunde niet mee lachen.

Je kan het op zijn minst hypokriet noemen van Onkelinx dat ze ontkennt met de gedachte te spelen een vestigingswet voor artsen in te willen voeren. In een oriëntatienota (het zogenaamde driesporenplan) van 2 oktober wordt het als meest voor de hand liggende voorgesteld. Numerus Clausus (spoor 1), zo wordt er geargumenteed, kan moeilijk in het begin van de opleiding, wegens de grote diversiteit van voorkennis, bovendien reguleer je dan niet het artsenaanbod dat effectief als arts in België wil starten. Een vervroeging van de pensioenleeftijd (spoor 2) haalt niet veel uit omdat de actieve artsen beperkt zijn en minder aktief.

Ambtenarij

Volgens de nota zijn de voordelen van een vestigingswet dan weer legio: ze kan snel worden doorgevoerd, de behoefte van de gezondheidssector en de financiële middelen zijn het referentiepunt en men vermijdt dat in het buitenland afgestudeerde artsen zich hier komen vestigen.

Er is nog een veel duidelijker aanduiding dat er wel degelijk gewerkt is aan een vestigingswet. Er cirkuleert namelijk in adviescommissies een ontwerp-KB van 6 pagina's waarin manifest een vestigingsbeleid is uitgewerkt, met als uitvoerende instantie het ministerie van Onkelinx. Volgens het kabinet staat Onkelinx daar niet achter en is het 'huiswerk' van de hogere ambtenarij. Maar men kan zich vragen stellen bij de werking van het kabinet als kabinetmedewerkers voorstellen laten circuleren waar de minister zelf niet achter staat. Het voorstel is een aanvulling op een KB van 1983 waarin een eerste aanzet gegeven werd tot een vestigingswet. Het betrof toen "de vaststelling van de nodere regelen voor erkenning van geneesheren-specialisten en van huisartsen". Het is duidelijk waarom er dan met een aantal toevoegingen een echte vestigingswet kan doorgevoerd worden.

Een eerste punt in het voorstel dat belangrijk is, is dat de regeling pas in volle goet treden vanaf 1999-2000, met andere woorden vooral de studenten die nu in eerste kan zitten

zouden door de regeling getroffen worden. Zonder meer belangrijker is de manier waarop de selectie gaat gebeuren. Volgens het voorstel dat wij ter onzer beschikking hebben, ligt de verantwoordelijkheid daar bij de fakulteiten: "het artikel trekt ertoe de selectie van de kandidaatspecialisten en kandidaat-huisartsen aan de universiteit toe te vertrouwen".

Sowieso

De manier waarop die selectie doorgevoerd moet worden is ook bepaald. Op basis van een evaluatie van de kennis na de opleiding, wordt een lijst opgesteld per fakulteit en ter beschikking van het ministerie gesteld. Hier geldt in feite een soort van numerus clausus, of beter nog een numerus fixus. Het aantal zou immers van tevoren vastgesteld worden. Voor het academiejaar 1999-2000 is dat 746, wat in verhouding met de ongeveer 1100 afgestudeerden op dit moment niet danig overdreven is, aangezien er een aantal van die afgestudeerden sowieso in andere sectoren hun werk gaan zoeken. Het getal zal wel elk jaar opnieuw vastgesteld worden door de minister. Hoe de verhouding over de verschillende fakulteiten in België gaat zijn zal afhankelijk gemaakt worden van "het aantal wettelijke diploma's die elke fakulteit heeft afgegeven gedurende de drie jaar die het jaar waarvoor dat aantal wordt bepaald, voorafgaan".

Vergrijzing

Het feit dat de minister het aantal zelf bepaalt hangt natuurlijk samen met het feit dat hij die beslissing zal laten afhangen van de noden en, vooral dan, van een aantal financiële parameters, al is het maar omdat die noden in de gezondheidszorg moeilijk objectief te bepalen zijn. Het ontwerp-KB doet wel een suggestie om dat te bepalen maar vertrekt daar vanuit de bestaande toestand. Het aantal artsen dat mag starten zal overeenkomen met het aantal dat de pensioengerechtigde leeftijd bereikt heeft. Dat resultaat zou verkregen worden "door het aantal artsen binnen een bepaalde discipline te delen

Storm in een glas water

(foto Karel De Weerd)

door de gemiddelde loopbaan." Dergelijke berekening gaat voorbij aan het feit dat er zich ook een absolute verschuiving van de behoefte aan gezondheidszorg kan voordoen. Veel aangehaald is bijvoorbeeld de vergrijzing van de bevolking. Maar uit studies blijkt ook dat de laagste sociale klassen ondervertegenwoordigd zijn in de statistieken en dat daar wel degelijk een gebrek is aan gezondheidszorg.

Als de vestigingswet er komt, zou dat wel eens kunnen leiden tot de ongeoorloofde situatie waarbij het beroep arts (terug) voorbehouden zou blijven voor een minderheid, wat een democratische maatschappij zeker niet ten goede komt. De regeling gaat echter in die zin de elitarisering van het beroep tegen doordat ze de selectie laat afhangen van een kennistest en niet van een overname-prijs zoals het bij notarissen en apothekers het geval is. Het gaat dus niet om een rigide systeem waarbij slechts een beperkt aantal 'standplaatsen' beschikbaar zou zijn. Volgens het KB bindt ze ook het volgende voordeel tegenover numerus clausus: "deze regulering van het aantal artsen (...) heeft dus niet dezelfde gevolgen als het instellen van een numerus clausus bij de aanvang van de studie: in dat laatste geval zou het aantal artsen beperkt worden, wat

dikwijls als een inbreuk op de vrijheid van onderwijs wordt gezien".

De nadelen van een vestigingswet blijven echter wend en komen in discussies voortdurend aan bod. Het enige echte argument tegen de vestigingswet zoals ze er nu uitziet is dat men iemand zeven jaar laat studeren "voor niets". Dit hangt samen met de zeer beroepsgerichte opleiding in geneeskunde. In hoeverre niet naar alternatieven gezocht kunnen worden om de opleiding te "verbreden" zou in feite onderzocht moeten worden. Het bestaat ook in andere universitaire richtingen en uiteindelijk heeft de geneeskundestudent, vooral dan in de beginjaren een vrij fundamenteel wetenschappelijke opleiding.

Vloeibaar

Een bijkomend probleem zou kunnen zijn dat de drempel van de geneeskundestudie verhoogd wordt. Het demokratiserend effect van de vestigingswet op de apothekerstudie en de notarisstudie is ongetwijfeld negatief, maar die gaat uit van een overnamebed van een praktijk en niet van de competentie. De vraag is dan in hoeverre de vestigingswet voor artsen een nieuw soort 'klasseverming' in de hand zou werken en dat er garanties zouden zijn dat de selectie 'eerlijk' gebeurt en niet op basis van politiek.

Hoe het verder moet is niet helemaal duidelijk. De meeste partijen hebben ondertussen al een standpunt geformuleerd. De artsenyndikanten, de meeste politieke partijen en de geneeskundestudenten zijn zonder meer tegen. Hoogstwaarschijnlijk beïnvloeden die standpunten niet echt de besluitvorming maar ze hebben haar wel vertraagd en maatschappelijk bespreekbaar gemaakt.

Het is en blijft een feit dat heel de problematiek — of noem het desnoods malaise — gekaderd moet worden in de specifieke situatie van de gezondheidszorg. België is daarin uniek. Er zou moeten gezocht worden naar een efficiënter en sociaal meer aanvaardbaar systeem waarin de prestatie-geneeskunde geen kans krijgt, zonder evenwel bestaande noden uit het oog te verliezen. En dat is uiteindelijk belangrijker dan een echte beroepsregulering.

Steven Van Garste

De vestigingswet is blijkbaar stof genoeg tot discussie. Op donderdag 10 december organiseert het LVSV alvast een debat; op dinsdag 8 december organiseert het 'Anti-numerus clausus comité' een avond over de besparingen in de gezondheidszorg en de Numerus Clausus. Om 20.00 u.

Solidariteit

Een artsenregulering ligt al langer dan vandaag klaar in de schuiven van de politiek. Een numerus clausus lag tot op de dag van vandaag politiek duidelijk te moeilijk. Ook juridisch was het geen koud kunstje om een numerus clausus "zomaar" in te voeren. En toch, zo leek het, moest er ten allen tijde een resolute vermindering van het aantal artsen komen. Vanuit de Europese richtlijnen werd een kwotum van 1 afgestudeerde arts per 15.000 per jaar vooropgesteld.

Het driesporenplan van Moureaux-Onkelinx laat een voorkeur blijken voor een vestigingswet. Nochtans heeft een vestigingswet alles wat niet democratisch is. Men laat studenten zeven jaar studeren, waarna ze niet eens de zekerheid hebben hun gekozen beroep te kunnen uitoefenen. En, aldus de studenten, verdere uitwegen zijn er niet. Indien dit al zo is, kan de universiteit er misschien aan denken om de opleiding Geneeskunde enigszins te 'verbreden'.

In ieder geval laat de uitslag van de enquête van de geneeskundestudenten geen twijfels bestaan over hun opinie: een resoluut niet was het antwoord. Alleen is het resultaat duidelijk een uiting van enig zelfprotektionisme. De schrik voor "broodroof", zoals ze het zelf noemen, heeft daar alles mee te maken. Dat hier ook een zekere vorm van korporatisme achter schuilt hoeft geen betoog. Zeker als men het alternatief van de geneeskundestudenten voor het probleem voor ogen ziet. Vijfenzeventig procent kiest resoluut de weg van een numerus clausus vóór de eerste kandidatuur. Dat de demokratisering van het onderwijs daar niet wel bij zal varen zal hen een zorg wezen. Bovendien is Medika dan nog eens dat een beperking van het aantal studenten niet gepaard mag gaan met een verlaging van de financiering van de fakulteit, terwijl de universiteit wel voor 50 procent op basis van het aantal studenten betaald wordt.

Dat een korporatistische mentaliteit wel degelijk steeds meer ingang aan het vinden is in onze maatschappij bewijzen ook de akties die woensdag door Kringraad en Sociale Raad georganiseerd werden. Een van de eisen betrof het wetsvoorstel dat de ronde doet waarvoor Hobu-studenten zouden mogen dokteren. Wij hebben in Veto al gewezen op de omsichtigheid waarmee deze materie behandeld moet worden. De wetenschappelijke capaciteiten van een Hobu-student moeten niet "zomaar" weggehoond worden en de realiteit wijst uit dat de kloof tussen Holt en Unief niet altijd zo groot is als wel wordt gesteld. Zo volgt een derde van de industriële ingenieurs biochemie zonder veel problemen een postgraduaat aan de Unief.

Niets daarvan tijdens de aktie. Slogans als "Holt ≠ Holt ≠ Unief" wijzen op een overvloedig minachting voor wat 'anders' is. "Dokteren moet je leren" gaat zodanig nog verder. Ook op beleidsniveau speelt een dergelijke elitarisisme mee. Door de oprichting van een aparte koepel van enkel universiteitsstudenten (Vlus) en de weigering (vanuit de UG dan) om samen te werken met het VVS (waar wel Hobu-studenten in zitten) gaat de Vlus elke discussie met het Hobu uit de weg.

Het lijkt erop dat een algemene solidariteit tussen de studenten die met een ingangseksamen in geneeskunde uit te boot zouden vallen, of met de Holt-student die ook op universitair vlak zich wil engageren, niet meer van deze tijd is. En dat is jammer. Jammer in een tijd waar de verrechting steeds meer zichtbaar wordt en een 'eigen-volk-eerst'-ideologie steeds meer de kop opsteekt.

KRINGRAAD EN SOCIALE RAAD OP BEZOEK BIJ VAN DEN BOSSCHE OP 14 DECEMBER STEMMING DEKREETSWIJZIGING

Aktie -- Dinsdag besloten Kring en Sora samen een (mini-)jaktie te ondernemen tegen een aantal punten die de studentenbeweging dwars zit. Niet echt een eenvormig platform maar wel drie eisen: kosteloos onderwijs, inspraak en geen overgangsmatregelen voor de Holt-studenten om te dokteren. Na de betoging van eind oktober is deze aktie de tweede van het jaar, waar, al het enthousiasme van de organisatoren ten spijt, niet echt veel schuwung in zat. De aktievoerders hebben na lang durationeel met Van den Bossche kunnen praten.

Reden van de prikkatie waren de besprekingen die woensdag en donderdag gevoerd zouden worden in de Kommissie Onderwijs van de Vlaamse Raad over de dekreetwijzigingen. Die zouden op 14 december gestemd worden. Aangezien de studenteneisen daaromtrent zowel Sora als Kringaambelangen leek het logisch om samen de aktie te voeren, en aangezien er

ook een Vlusvergadering in de KU Brussel doorging, werden daar ook een aantal mensen 'gemobiliseerd'.

De aktievoerders moeten niet getweten hebben dat rond het parlement een zogenaamde neutrale zone ligt, waarbinnen geen vlagschriften of spandoeken mogen verspreid worden. Meteen de reden waarom een veiligheidsagent nogal agressief reageerde — voor het overige bleef het wel kalm. De aktievoerders hebben verder getracht om op alle mogelijke manieren de vergaderende kommissie te bereiken. Eerst door te eisen aan de balie van het parlement dat de platformtekst uitgedeeeld zou worden; toen die eis ingewilligd was, door te vragen Van den Bossche in eigen persoon te kunnen spreken. Na wat getouwtrek is hij dan toch gekomen en is vooral een discussie rond de Holt-problematiek gevoerd. Het standpunt van de kringaam daaromtrent was al duidelijk. Ze zetten zich af tegen over-

gangsmatregelen voor de Holtstudent om te dokteren. Dat het zo'n eliteite toer moest opgaan zet wel tot nadenken; de spandoeken vermeldde slagzinnen als "dokteren moet je leren" en "Holt ≠ Holt ≠ Unief".

Van den Bossche reageerde op de eis op zijn gebruikelijk grove manier dat het niet zijn beslissing is, dat de verantwoordelijkheid daarvoor in eerste instantie bij de rektoren ligt en dat de druk vanuit Europa zeer groot is. Ook de eis voor meer studenten-inspraak kwam even ter sprake. Hier argumenteerde Van den Bossche dat binnen de vrije universiteiten studenteninspraak de bevoegdheid is van de universitaire overheid. Dergelijke Pontius-Pilatius-retoriek hebben we al meer gehoord.

Maandag 14 december valt de beslissing. Normaal gezien stemt de Vlaamse Raad dan over de dekreetwijziging. Afwachten maar.

(svg)

Kaartontentoonstelling in het Oratoriënhoof

Lachen om leed?

Deze en volgende week pakt C.C.Oratoriënhoof uit met een kartoontentoonstelling rond de Derde Wereld. Deze expositie streeft niet alleen een kunstetisch of ludiek doel na. Ook wil men een discussie op gang brengen rond het nut en onnut van de traditionele vormen van ontwikkelingsamenwerking.

De inmenging van de westerse wereld in ontwikkelingslanden gaat terug tot de koloniale periode. De meeste 'moederlanden' voerden in hun kolonies een politiek van uitbuiting en slavernij. Alhoewel ook humanitaire maatregelen een plaats kregen — zoals de verbetering van de levensomstandigheden, de uitroeiing van ziektes — was het kolonialisme in de eerste plaats gericht op een verrijking van de kolonisator. Dit kaderde in de toenmalige merkantilistische filosofie waarbij het economische doel stilaan losgekoppeld werd van onderliggende ethische principes.

Deze werkwijze oogste meer en meer kritiek en men kreeg — zowel tijdens als na de kolonisatie — oog voor de 'ontwikkeling' van de lokale bevolking. Belangrijk hierbij is de inhoud die toegeschreven werd aan het concept 'ontwikkeling': ontwikkeling stond vaak synoniem voor 'westerse-erfelijkheid'. Het westerse cultuurmodel werd gezien als het — voorlopig — laatste stadium van maatschappelijke ontwikkeling. Bijgevolg stond dit maatschappijbeeld model voor de door te voeren veranderingen in de Derde Wereld, waarbij de waarde van de daar bestaande culturen over het

hoofd gezien werd.

De laatste decennia onderging het ontwikkelingsdenken belangrijke evoluties. De aanvaarding van andere maatschappijmodellen naast het westerse vindt meer en meer ingang. Deze tendenzen kwamen ook vanuit de ontwikkelingslanden zelf. Onder andere in de islamlanden kwam er een golf van kritiek los op de inplanting van de westerse waarden en de onderdrukking van de islamitische cultuur, wat soms leidde tot sterk fundamentalistische bewegingen.

Dit alles heeft belangrijke implicaties voor de ontwikkelingssamenwerking die uitgaat van het westen. Men tracht in recente ontwikkelingsprojecten meer en meer rekening te houden met de traditionele levenswijze van de lokale bevolking. De nadruk ligt dan ook veel meer op 'samenwerking', waarbij de inheemse bevolking mee de lijn van de projecten bepaalt. 'Samenwerking' betekent ook dat meer en meer rekening gehouden wordt met de 'dependency-theorieën' die kritiek leveren op de afhankelijkheid en ondergeschikte positie waarin de ontwikkelingslanden geduwd worden. Recente projecten zijn erop gericht de inheemse bevolking zelf in te zetten

en de inbreng van het westen terug te trekken wanneer blijkt dat het land autonoom verder kan.

Dat ontwikkeling echter vooral een politiek probleem blijft werd ook benadrukt op de lezing die de opening van de tentoonstelling inleidde. De politiek die de wereldmachten voeren ten opzichte van de derde wereld blijft er een van ongelijkheid en de ontwikkelingsprojecten zijn in dit kader dan ook slechts een druppel op een hete plaat. Ze kunnen zelfs een afleidingsmanoeuvre zijn en de aandacht wegnemen van het werkelijke probleem, zodat de politici zich niet hoeven te engageren in een hervorming van de wereldorde. Anderzijds kan men de dringendheid van humanitaire hulp niet ontkennen en zijn kleinschalige projecten, ondanks hun beperkte impact, waardevol.

De tentoonstelling toont cartoons van Gal, Pirana, Brassor, 808 en jong Vlaams talent. De meeste tekeningen verwijzen ondubbelzinnig naar de ongelijke relatie tussen Noord en Zuid/blank en zwart. Verschillende aspecten van deze relatie worden kritisch onder de loep genomen. Onder andere naar de ontwikkelingssamenwerking zelf wordt scherp uitgehaald: machines die wel worden geleverd, maar niet gebruikt kunnen worden, voedselpakketten die op de verkeerde plaats terecht komen of die geen nuttige goederen bevatten. Ook het belang dat westerlingen hechten aan objecten of gebeurtenissen die in de schaduw van de Derde Wereld-problematiek slechts perschuilen zijn wordt gehekeld. De pers wordt ook even gevisieerd in een tekening van Camp: hij toont ons een

reuzegrote dure camera en microfoon, beiden gericht op een klein stervend kindje.

Ons eigen landje wordt ook niet vergeten. Er wordt vooral gespot met de recente politieke ontwikkelingen, zoals de 'eigen volk eerst' tendens. De scheiding tussen Vlamingen en Walen komt ook even aan bod: "Na de federalisering van de ontwikkelings-

samenwerking wordt enkel nog aan de Vlaamse negers hulp geboden". Enkel de cartoons van Pirana hebben soms een iets luchtiger en minder kritische kijk op de zaak.

Karen De Poeter

De kartoontentoonstelling is te bezichtigen in de grote zaal van het Oratoriënhoof, van 4 tot 11 december.

Wah-Wah gaat 'Elektrisch': Phillip Walker Bluesband

Blues voor fijnproevers

Met Phillip Walker haalt v.z.w. Wah-Wah op dinsdag 15 december voor het eerst elektrische blues naar De Blauwe Kater. Geen betonblues a la Lonnie Mack of Walter Trout, evenmin Las Vegas-toestanden zoals bij de recente BB King-toernooi. Walker brengt stevig in de traditie gewortelde Texas-blues, ondersteund door een uiterst competente begeleidingsband.

Chicago-blues, Memphis-blues, West Coast-blues, Texas-blues... Het is misschien allemaal nogal wat verwarrend. Het probleem met dit soort termen is dat het niet altijd duidelijk is of het om een stijlbegeleiding gaat, of om regionale aanduiding, of om beide. Toen rond de jaren veertig de zogenaamde elektrische blues ont-

stond, waren de regionale verschillen doorgaans goed te onderscheiden door de dominante invloed van pioniers als T-Bone Walker (Texas), Muddy Waters (Chicago) en BB King (Memphis). Vandaag de dag worden de voornoemde termen vaak louter als stijlbegeleiding gebruikt, maar de meeste hedendaagse artiesten hebben zoveel

diverse invloeden ondergaan dat ze nog nauwelijks te categoriseren zijn. Phillip Walker brengt men doorgaans onder bij de Texas-blues, ondanks het feit dat de man al jaren vanuit LA opereert en zoals de meeste van zijn collega's sterk werd beïnvloed door BB King. Walker, die in 1937 in Louisiana werd geboren, groeide immers op in Texas en naast King waren het Texas-gitaristen als T-Bone Walker en Clarence 'Gatemouth' Brown die zijn gitaarstijl bepaalden.

Nauwelijks 15 à 16 jaar oud, stond hij voor het eerst op het podium. Dat was met de band van Lonesome Dusand, met wie hij veel later, in de jaren zeventig, twee schitterende platen zou uitbrengen. In die prille beginjaren echter, had Walker nog

geen eigen gitaar — die leende hij meestal van Sundown of Lonnie Brooks — en dacht hij nog helemaal niet aan een carrière. Pas toen hij met Sundown in de band van Zydeco-king Clifton Chenier terecht kwam werd het serieus. Met Chenier maakte hij intussen klassiek geworden opnamen, maar na enkele jaren verliet hij de band.

Walker zou de daarop volgende jaren vooral naam maken als sideman van groten als Little Richard, Fats Domino, Jimmy Reed en Etta James. Zijn eerste single onder eigen naam in '59 leverde hem enkel wat lokale bekendheid op. Toen de blues het in LA in '64 plotseling heel wat minder bleek te doen, vormde hij voor enkele jaren een soul-duo met zijn vrouw Ina Beatrice onder de naam Phil and Bea Bop.

Eind jaren 60 leerde Walker Bruce Bromberg kennen, die voor de volgende twee decennia zijn vaste producer zou blijven. De eerste LP die onder Brombergs leiding tot stand

kwam werd gepast "The Bottom of the Top" genoemd en was meteen de eerste bluesplaat die op het Playboy-label van Hugh Hefner verscheen. Nadien verschenen met wisselend succes nog diverse platen op diverse labels, maar waar Bromberg in de jaren tachtig met Robert Cray wel in slaagde, namelijk commercieel succes behalen, lukte hem niet met Phillip Walker. "Tough as I want to be" uit 1984 was, volgens de Radio Charts van het vooraanstaande Amerikaanse bluestijdschrift Living Blues, wel acht weken lang de meest gedraaide schijf in bluesprogramma's wereldwijd. De plaat bleef nadien zelfs nog zovast een jaar lang in de top tien hangen, maar die erkenning van kritici en radiomakers vertaalde zich niet in indrukwekkende verkoopcijfers.

Walkers muziek leunt wellicht te kort aan bij de traditie om bij het publiek aan te slaan. In bluesmiddens daarentegen oogst deze 55-jarige zwarte gitarist stevast lovende kritieken en bouwde hij zich "een niet mis te verstane reputatie op als een nog van de juiste generatie zijnde, maar nog immer niet versleten artiest" (Rien Wisse in Block).

Phillip Walker verstaat de kunst om techniek en gevoel in een perfect huwelijk te laten samengaan. Zijn timing is perfect, zijn frasering gevoelvol en net als je denkt dat hij een tickeltje te voorspelbaar en fantasieloos wordt pakt hij uit met een verrassend originele lick of een lekker tegendraadse melodie. Hopelijk kan hij met de nieuwe CD "Big Blues from Texas", opgenomen met Otis Grand, eindelijk een iets breder publiek bereiken.

Zijn sterke live-reputatie heeft Walker niet weinig te danken aan zijn begeleidingsgroep. Nat Dove (piano) is een van de meest gevraagde sessiemuzikanten aan de Amerikaanse westkust. Samen met James Thomas (bas) en Johnny Tucker (drum) maakt hij al jaren deel uit van The Phillip Walker Bluesband. Enkel Bobby Lester (sax) is een nieuwkomer.

The Phillip Walker Bluesband is in tegenstelling tot veel hedendaagse bluesacts geen veredeld balorkest dat routineus een repertoire van overbekerde klassiekers afspelt. Met veel eigen werk en een aantal goed gekozen covers moeten deze doorgewinterde muzikanten in staat worden geacht om elke rechtgeaarde bluesliefhebber probleemloos voor zich te winnen.

Wim Stynen

The Phillip Walker Bluesband in De Blauwe Kater, dinsdag 15 december, 20.30 u

Apple Education Centre

COMED LEUVEN

!! LAATSTE STUKS !!

Classic (2/40)

19.990,- incl. BTW
(zolang de voorraad strekt)

H. Hooverplein 24, B - 3000 Leuven
Tel. 016/29.21.50, Fax. 016/29.31.50

advertentie

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Persoon die nooit een boek koopt of leest 2 Omringt — IJzer 3 Vleesgerecht — Meubel 4 Havenonderdeel — Maanstand — Afrikaanse hoofdstad 5 Snel verbrandend mengsel gebruikt in vuurwerk — Vrouw van Ahasveros 6 Is vervuld van droefheid — Opstootje 7 Traditie — Zangnoot — Egyptische god 8 Stroop de huid af — Essentie 9 Kluitenbreker — Eerhalve toegekend bedrag 10 Dodenstad.

Vertikaal — 1 Te schrift stellen 2 Afgelopen — Lieve 3 Boom — Oorrobont 4 Schilder — Zangnoot — Bijwoord 5 Onweerstaanbare behoefte — Nederlandse omroep 6 Vordering — Onderscheidingsteken 7 Post op een begroting — Militair — Dus 8 Natuurkundige — Troef negen 9 Een dag durend — 575 meter 10 Europese taal.

Levensdansen van een vrouw

De berg papier die Olga Mesa bij elke opvoering van haar dansproductie 'Lugares Intermedios' tot afval verwerkt zal menig milieufreak in het harnas jagen. Dit papieren decor is echter een essentieel onderdeel van de voorstelling, als het ware Mesa's partner in deze sobere danssolo.

rijke voordelen, vooral op financieel en organisatorisch vlak. Op artistiek gebied echter is het zeker geen gemakkelijksheidsoplossing. De individuele danser kan dan wel zijn eigen ritme opbouwen, hij is tegelijkertijd ook de enige die de voorstelling draaiende houdt en de aandacht van het publiek moet vasthouden. Dit gebeurt grotendeels door het invullen van en inspelen op de ruimte. De ruimte wordt hier de afwezige danspartner. Een danseres als Rosette De Herdt - die ook te zien was op Klapstuk '91 - tracht dit te doen zonder verhaal of dramatiek, zonder boodschap. En

kel door de ruimte op te vullen met haar lichaam en presence. Schoonheid op zich staat dan centraal. Bij Mesa zijn de dramatiek en het verhalende gegeven wel aanwezig. Het is ook op de eerste plaats de evolutie die haar personage doormaakt die de voorstelling voortstuwt. Schoonheid wordt bij haar dan zowel middel als doel.

Karen De Pooter

Olga Mesa danst *Lugares Intermedios* in de Vlamingsstraat 83, op donderdag 10 en vrijdag 11 december, om 20.30u, 200/300fr.

Interfakultaire Bekercompetities

Bekercompetities van deze week

Volleybal dames: woensdag 9 December: 13.00u Alfa-Katecheta • 14.00u Wina-Ekonomika • 15.00u Germania-Romania • 16.00u Cité-Spora • 17.00u Klio-Historia.
Basketbal heren: woensdag 9 December: 13.00u Terbank-Chemika • 14.00u Apollon-Vlaamse Monniken • 15.00u Pauscoli-Politika • 16.00u Psycho-VTK.
Basketbal dames: woensdag 9 December: 13.00u LBK-Psycho • 14.00u Wina-Apollon • 15.00u VTK-Germania • 16.00u Ekonomika-Politika.

Uitslagen van de voorbije Bekercompetities

Volleybal dames: LBK-Historia 2-0 • Eoos-Farma 2-0 • Alfa-Terbank 0-2 • Apollon-Merkator 2-0 • Pedagogie-Politika 0-2 • VTK-Spora 2-0 • Germania-Thomas Morus 0-2 • LBK-Klio 2-0 • VRG-Eoos 0-2.
Basketbal heren: Lipsius-Politika 18-79.
Basketbal dames: LBK-VTK 40-13.
Minivoetbal dames: LBK-VRG 4-1 • LBK-Eoos 8-0 • Eoos-Ekonomika 3-5 • Thomas Morus-Psychologie 7-0 • Thomas Morus-Politika 11-1.

Vorige maand danste het Spaanse gezelschap Mal Pelo zijn nieuweling 'Sur/Peros del sur' in het Stuc. In december zendt het land van flamenko en torero's ons een danssolo. 'Lugares Intermedios' werd begin dit jaar gekreërd in Madrid en behoorde tot de revalidaties van het dansfestival aldaar.

Het aanbod van hedendaagse Spaanse choreografieën is de laatste jaren erg groot. De onderlinge samenwerking en beïnvloeding tussen de dansers geeft die kunststok daar een belangrijke stimulans. Barcelona en Madrid zijn het werkterrein voor onder andere Angels Margarit, Monica Valenciano en Mal Pelo. Artiesten die hier reeds bekendheid verwierven en vaak inspiratie en kennis opdeden bij elkaar.

Olga Mesa kreeg haar dansopleiding in Spanje en later in New York. Praktijkervaring kon ze opdoen bij de in Amerika werkende Barcelonense Margarita Guergue en ook bij de Amerikaanse John Jasperse, ooit nog danser bij Anne Teresa De Keersmaeker. De invloed van de Spaanse cultuur is in Mesa's werk minder prominent aanwezig dan in de choreografieën van Valenciano en Margarit -misschien als gevolg van haar opleiding in het buitenland. Het tema van de danssolo heeft een erg universeel karakter. We zien hierin een jonge vrouw in haar *ambigue relatie tot de buitenwereld: soms geborgen en ekstrovert, soms eenzaam, teruggetrokken en ontredend*. Een beeld dat niet cultuurgebonden is en waarin elke vrouw zich kan terugvinden. Alhoewel duidelijke verwijzingen naar de eigen cultuur afwezig zijn blijven het Spaanse temperament en de dramatiek echter wel voelbaar.

Vrouw

Mesa doet haar intrede in een decor van papier: een papieren tapijt, muur en zuilen. Ze draagt enkel een lange overjas en loopt voortdurend met de handen in de zakken. De danseres verkent eerst haar omgeving: ze loopt, kruipt en rolt over en onder het papieren tapijt. Soms laat ze zich verleiden tot meer wilde, uitgelaten ekstroverte bewegingen, waarna ze zich onmiddellijk terugtrekt in de intieme warmte van haar jas. Die jas is geen willekeurig gekozen kledingstuk. Hij vormt een soort schuilplaats tegen de buitenwereld, maar beperkt anderzijds ook haar bewegingen naar die buitenwereld toe.

In deze eerste fase weet Mesa de toeschouwer nog niet helemaal aan zich te binden. Haar bewegingen - onder andere een exhibitionistische pose - lijken niet altijd het gewenste effect te hebben. De voorstelling komt pas op ware kracht na een korte adem-pauze, waarbij de toeschouwer even in het duister wordt gezet. Geluid en belichting creëren dan plots een nieuwe sfeer. De danseres zal vanaf dan systematisch en openschijnlijk onbewust haar omgeving aanvallen. Papier wordt verscheurd, gekreukt, opziggeduwd. Zo komt een steeds groter gedeelte van de dansvloer naakt te liggen. Dit is de ruimte die ze voor zichzelf gekreërd heeft, die haar niet vanuit de omgeving werd opgedrongen. Hier kan en zal ze zich dan ook veel vrijer en losser bewegen. Uiteindelijk wordt de toeschouwer toch meegesleurd in Mesa's verhaal. Alhoewel abstract en voor verschillende interpretaties vatbaar worden haar bewegingen hier begripbaar worden.

Niet als zoveel jonge hedendaagse dansers kiest Olga Mesa hier voor een solo-dans. Deze vorm biedt belang-

Videokunstenaars in het Stuc

Droom en werkelijkheid

Video heeft zich, naast film, ontwikkeld tot een medium met een heel eigen karakter. De specifieke technische eigenschappen van video - lichtere camera's, snellere montagemogelijkheid, eenvoudige manipulatie - hebben hun weerslag op de werkwijze en de uiteindelijke producties van deze kunstenaars. De meest recente trend lijkt er één te zijn van eenvoud, in contrast met het vroegere uitpakken met technische truks.

Het Stuc introduceert deze week twee videokunstenaars: de Amerikaanse Bill Viola en de in Duitsland werkende Japanner Atsushi Ogota. Viola is al een oude bekende in de videowereld, Ogota daarentegen behoort tot een jongere lichting. Toch vertoont het recente werk van beide regisseurs gelijkenissen. Beide tonen in hun beelden een onbekende kant van de werkelijkheid.

Viola is te gast met zijn nieuwste film 'The Passing', waarin hij beelden uit zijn eigen familiale omgeving vermengt met imposante shots van Ame-

rikaanse landschappen en stadsbeelden. De hele film lijkt op een droom, want de slapende man vormt een soort leidraad doorheen het werk. Zijn woelige, slapeloze nacht sleept het publiek mee langs geboorte en dood, langs rust en angst, langs natuur en stad.

Embryo

Deze elementen staan niet los van elkaar of tegenover elkaar, ze lopen eerder door elkaar heen. De geboorte van Viola's zoon, de dood van zijn

moeder, de kantoorgebouwen in de stad, de eenzame boom in een desolate omgeving: het zijn allemaal stukjes uit eenzelfde puzzel. Ook droom en werkelijkheid lopen door elkaar. Viola filmde de meeste beelden 's nachts, met een speciale camera. De beelden krijgen hierdoor iets mysterieus en ongewoons, alhoewel geen technische snuifjes of komputermanipulaties werden toegepast. We zien een vrouwengelaat opduiken in een donkere nacht, of een man in het water als een embryo in de baarmoeder. Aan de andere kant zijn er de scherpe duidelijke beelden van Viola's zontje of de harde close-up van zijn stervende moeder.

Toch is het ene niet echt onwerkelijker dan het andere. In elk beeld vangt Viola fundamenteel een eenvoudig onderwerp. Maar door zijn werkwijze laat hij ons dit in een andere gedaante zien, toont hij ons de minder evidente kanten van zijn onderwerpen. Dit gebeurt onder andere door de niet voor de hand liggende geluidsband, door het vertragen van de beelden, het opvallende gebruik van licht en schaduw. Uiteindelijk is 'The Passing' een moderne videofilm die tegelijkertijd sterk terugrijpt naar de eenvoud van de eerste films.

Van Atsushi Ogota toont het Stuc enkele kortfilms. Ook Ogota wijst op een andere dimensie in zijn beelden, door middel van zijn specifieke werkwijze: hij werkt met een bijna continue bewegende camera. Zijn onderwer-

pen - meestal landschappen - verfilmt hij al lopend, wandelend of skiënd. Hierdoor toont hij zijn eigenlijk heel eenvoudige wereld in een ander daglicht. In 'Aki no Tamamura' glijd zijn kamera voortdurend over een dicht bladerdek. Dit krijgt aldus het uitzicht van een impressionistische schilderij - een spel van kleurschakeringen aangebracht met vage penseeltrekken. Ook de onderlinge gedachte van het impressionisme - het belangloos genieten van de schoonheid van het beeld - blijkt uit zijn werk te spreken.

In 'Mist Song' zweeft zijn kamera over een mistig landschap. Door de snelheid verdwijnen de kleuren en lijkt de film zwart-wit. Het landschap toont zo zijn geheimzinnigheid, zijn onbekende kanten. In 'Timeless Scent' viseert Ogata de mens in plaats van de natuur. Zijn kamera blijft ook hier voortdurend bewegen, zodat de beelden door en over elkaar lopen. De figuren krijgen daardoor een soort schaduw van het eigen lichaam rond zich, een veelgebruikte techniek in de futuristische schilderkunst om beweging te suggereren.

Karen De Pooter

'The Passing' van Bill Viola en 'Kiri no Uta' en 'Timeless scent' op dinsdag 8 december om 20.30u in het Stuc.

Boze fietsers

vervolg van pag. 1

geven. Aangezien de aktie onder de titel 'een half uur motorstiltel' liep, wilden de aktievoerders daarop niet ingaan. Na vijf minuten greep de politie in en samen met de rijkswachters begonnen die nu het kruispunt te onttruimen.

De brutaliteit waarmee dit gepaard ging was echter buiten alle proportie. Tot grote ergernis van de meeste omstaanders werden alle mogelijke technieken gebruikt om de aktie te 'breken'. Aan het haar trekken, aktievoerders naar de nek grijpen of ze met stokken slaan; blijkbaar waren alle technieken toegelaten. Na een tiental minuten slaagde de politie en rijks-wacht erin om enkele gaten in de zitaktie te slaan. In het tumult dat erbij te pas kwam werden uiteindelijk een vijftiental mensen opgepakt. Ze werden afgevoerd naar de rijkswachterkazerne in de Dagobertstraat waar spontaan een betoging voor hun vrijlating georganiseerd werd. Na een anderhalf uur werd iedereen vrijgelaten.

Uiteindelijk bleef de Bondgenootenlaan - met zoals tijdens de vorige aktie - ongeveerd een half uur geblokkeerd. Alleen liet deze aktie wel een wrange nasmaak achter. Naar de motieven van rijkswacht en politie om zo hard op te treden blijft het gissen. Misschien is Leuven bang dat dergelijke verkeersakties toch nog roer in het eten van het lussenplan kunnen strooien. Volgens enkele (neutrale) omstaanders riepen rijkswachters naar elkaar dat het stilaan tijd werd dat ze die 'groenen' eens mores zouden leren.

Deze aktie maakte in elk geval duidelijk dat politie en rijkswacht niet direct de bondgenoten zijn van diegene die streven naar een fietsvriendelijker binnenstad. Uiteindelijk zijn zij - samen met chirurgen en begrafenisondernemers - diegene die momenteel letterlijk hun boterham verdienen met de autoterreur.

Pieter Vandekerckhove

(foto Dieter Telemans)

Vrijdagmorgen 4 december hielden een aantal groene studentenverenigingen samen met drie Agalevers - waaronder parlements lid Magda Aelvoet - een aktie tegen de plannen van de NMBS. Agalevstudenten, Milieuraad en Pino klaagden in een pamflet aan dat de NMBS omwille van besparingen 60 stations wil sluiten, een aantal lijnen wil schrappen en een twintigtal stopplaatsen tijdens het weekend wil afschaffen. De NMBS wil op die manier een drastische besparing doorvoeren. De plannen zijn om verschillende redenen onaanvaardbaar, vinden de aktievoerders. Enerzijds werd er wel geld gevonden om de TGV door België te laten passeren, anderzijds mag men de funktie van het openbaar vervoer als alternatief voor het toenemende autoverkeer niet uit het oog verliezen, aldus de verenigingen. Zij eisen dan ook 'meer treinen, betere aansluitingen, halte op verzoek, gratis fiets op de trein, aangename en bereikbare stations - een geen nieuwe autowegen'. Men kan zich afvragen of de bedoeling van de NMBS trouwens niet eerder het verzorgen van de mobiliteit is, dan het maken van winst of een sluitende begroting. De rendabiliteit, en de daarvan afhingende nood van besparingen, is trouwens moeilijk te meten als factoren als milieuschade en verkeersslachtoffers in rekening moeten gebracht worden. Het aantal aktievoerders van vrijdagmorgen bleef aan de lage kant. Hier zal het vroege vrijdagse uur (8.30 u.) wel niet vreemd aan geweest zijn. De rijkswacht en de BOB had duidelijk minder moeite met het vroege uur dan de studenten. Zij waren zichtbaar aanwezig en reeds voor de aktie begon. Uit een telefoontje met de BOB achteraf bleek dat ze getipt waren over de aktie. Deze was immers zoveel mogelijk geheim gehouden. Waar de tip vandaan kwam bleef duister. "Dat is nu eenmaal onze job", aldus de vriendelijke BOB-er aan de lijn. Incidenten bleven uit, de aktie werd enkel door de stationschef naar buiten het station verwezen. Op de trein naar Brussel lichte Magda Aelvoet na wat gedrum de treinreizigers via de mikrofoon in over de aktie. Volgende week bericht Veto over de stations die tijdens het weekend dicht zouden gaan. Dit heeft immers duidelijke gevolgen voor de studenten. En, zoals de persmotie zegt "niet iedereen van ons heeft een papa die ons na het weekend met zijn BMW naar Leuven wil brengen." (RV)

Lezing over ingenieur en etiek *Etisch handelen is job verliezen*

Kenneth M. Weare, professor aan de universiteit van Dayton, Ohio, gaf maandagmorgen 30 november op de campus te Heverlee een lezing over ingenieurs en etiek. Na de lezing hadden wij een kort gesprek met de professor.

Weare, zelf een ingenieur, haalde in Leuven een doctoraat in theologie. Hij doceerde aan verschillende universiteiten in de Verenigde Staten het vak Engineering Ethics en is bovendien raadgever van de Amerikaanse bisschoppen. Engineering Ethics als vak aan de universiteit is relatief nieuw. In L.A., New York en Dayton was Weare naar eigen zeggen de eerste die het vak doceerde. De vraag vanwege de gemeenschap naar meer etiek in de beroepsuitoefening neemt echter toe. Van elkeen wordt verwacht dat hij/zij sociale verantwoordelijkheid op zich neemt. Ook de ingenieur ontsnapt hier niet aan.

Dat de relatie tussen etiek en engineering niet vanzelfsprekend is mag blijken uit de oorsprong van het woord ingenieur. Weare: "Het woord ingeniator, dat dateert van 1200 v.C., duidde op de persoon die katapulten, stormrammen en andere wapens ontwierp, bouwde en bediende. Slechts in 1750 introduceerde men het begrip burgerlijk ingenieur, met het doel zijn werk te onderscheiden van dat van de militaire ingenieur. De rol van de ingenieur in de maatschappij onderging in de loop der jaren aanzienlijke wijzigingen en ook nu is er geen algemeen aanvaarde definitie van de ingenieur. Sommigen beschrijven zijn

taak als het benutten van natuurlijke bronnen voor het ontwerp, de productie en de operationele werking van fysieke objecten die beantwoorden aan de noden van de mensheid. Het erkennen van het welzijn van de maatschappij als uiteindelijk doel van de engineering impliceert dat men ook de sociale verantwoordelijkheid erkent van de ingenieur."

Het toekennen van sociale verantwoordelijkheid aan de ingenieurs maakt dat zij ook de klappen moeten opvangen als er iets verkeerd gaat. Nochtans treft hen niet steeds de schuld. Ingenieurs werken dikwijls in de kontekst van een grote multinational en krijgen daar soms weinig bewegingsruimte voor het treffen van belangrijke beslissingen. Voor een mogelijke ontploffing van de Space Shuttle was door ingenieurs gewaarschuwd, maar omwille van grote druk van bovenuit ging de lancering toch door, met het gekende gevolg. Weare: "Het aanklagen van fouten (whistle blowing) wordt niet steeds in dank afgenomen. Wie etisch verantwoorde beslissingen neemt, komt soms in conflict met het bedrijfsmanagement en kan zelfs zijn/haar job verliezen. Er wordt daarom in Amerika geijverd voor wetten die werknemers beschermen tegen onrechtvaardige ontslagen. Dergelijke bescherming geldt

reeds voor personen die werken in openbare diensten en in sommige staten ook voor werknemers in de privésector." Toch maakt de snelle evolutie in de technologie en de steeds harder wordende concurrentie het de werknemers niet makkelijk om etisch te denken en te handelen. Men krijgt onvoldoende tijd om zich over eigen realisaties te bezinnen. Elk individu streeft naar eigen verwezenlijkingen en voldoening. Nochtans heeft een individu volgens Weare steeds de keuze om niet mee te werken aan produkten die gemaakt zijn met een militair doel-einde.

Om ingenieurs te leiden in hun beslissingen werd een kode opgesteld die stelt dat de ingenieur de veiligheid, gezondheid en welzijn van het publiek als prioriteiten moet beschouwen. Ingenieurs in Amerika hebben een licentie. In tegenstelling tot het diploma in België, dat geldt voor een leven, kan deze licentie ingetrokken worden als de ingenieur inbreuk pleegt op de kode. Dit gebeurt na een proces voor een bevoegde rechtbank. "De etische verantwoordelijkheid van de ingenieur omvat vijf deelaspekten. Hij heeft een verantwoordelijkheid t.o.v. de klant, die vastgelegd is onder de vorm van een kontrakt. Hij heeft een verantwoordelijkheid t.o.v. het bedrijf waarvoor hij werkt, t.o.v. de maat-

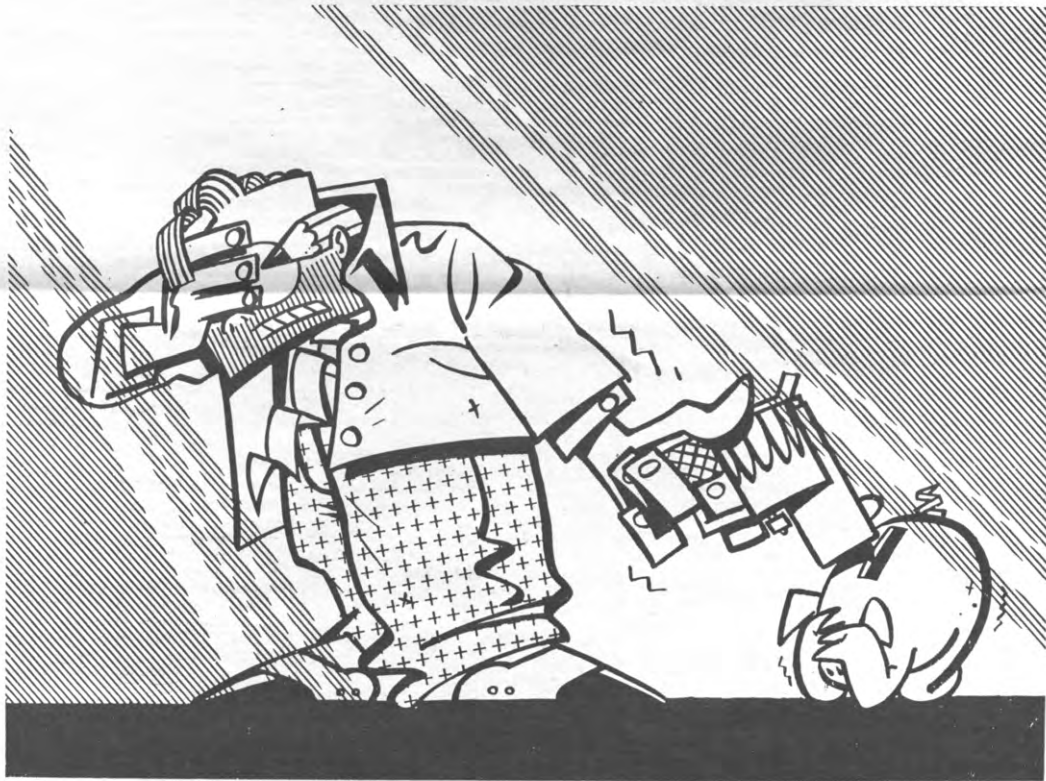
schappij, t.o.v. het ingenieursberoep en tenslotte t.o.v. zichzelf," aldus Weare.

Een vraag komt uit deze discussie naar voor: "Hoe kan men een moreel verantwoorde beslissing treffen?" Op deze vraag tracht Weare tijdens zijn cursus Engineering Ethics een antwoord te geven. Weare: "Het objectief van de cursus is drievoudig. Vooreerst wil ik de studenten aan het denken zetten. Dat alleen al is een grote uitdaging. Verder wil ik criteria ontwikkelen op dewelke men zich kan baseren voor het treffen van beslissingen. Tenslotte wordt dit alles toegepast op ingenieursonderwerpen. Daartoe worden de studenten verdeeld in groepen van vier voor het maken van een case-study."

Voorlopig beperkt het onderricht in etiek zich tot een aantal op zichzelf staande vakken. De hoop van professor Weare is dat dit onderricht geïntegreerd wordt binnen de andere vakken. De profen moeten dan wel overtuigd worden de etische aspecten te belichten die betrekking hebben op hun eigen vak. De medewerking van alle professoren is daarvoor vereist. En die medewerking verkrijgen is zeker niet evident.

Johan Goossens
Wim Huybrechts

Niet doen !!!

ACCO heeft medelijden met je spaarvarken !

Waarom een kogel jagen door het gleufje van je spaarvarken? Er is nu eenmaal een alternatief : ACCO maakt zijn voordeelboeken nog voordeliger. Op honderden prachtige, ingebonden en in vierkleuren gedrukte, boeken biedt ACCO tot het einde van dit jaar ... 20 % korting.

(En wens je geen boeken, dan vind je in ACCO ook zeer mooie vulpenpen, fotoalbums, kaders, kalenders, wenskaarten en vele andere artikelen die de eindejaarsfeesten zo aangenaam maken).

VOORDEELBOEKEN : - 20 %

Zoekertjes

- Aan de walletjesgangers. Ik hou ook van jullie alle zes. Princes
- Te koop: 1 kaart voor 'Elektra' in Opera-Antwerpen, zo. 3/1/93, 15u., 10000BF, tel. 016/40.2834 (overdag), Koen Van Muylen.
- Wie helpt 6 studenten aan inspiratie om in '93 mistroostig tolet meer fleur en cachet te geven? Slechts 1 adres: Weldadigheidsstraat 91!
- De Groenen zijn terug! Schuif bij voor een groene babbel met de Agalev-studenten, dinsdags om half één in de zijaal van Alma 2. Onze tafel herken je aan de groene affiche.
- Oeil vert, as-tu le courage de mes rêves. Ik heb ze van de muur gewassen, 03/239.74.26.
- Betoverde Amadee-jongens aan de betoverde scrabbelende brunette van do 26/11: plies kom mijn potlood nog eens lenen!
- Yves, 'k heb je bed horen 'kreunen' tot in Delhi. Braaf zijn hé!
- Werkgroep Groene Economie denkt na over de Belgische staatschuld en renteloze economie; woensdag 9 december om acht uur in 's Meiersstraat 5.
- Poekie, sukkenummer van PGW, bedankt voor de 2 'pratima', kusjes!
- 2 plaatsen vrij voor Leuven-Praag op vr. 18/12 en terug op wo. 23/12. Wie (kostendelend) wil meerijden: info bij Piet Colendryt, Schapenstraat 92.
- Na de Trophy bewezen: ze zijn er, de straffe meikes. Zoek nog steeds het wildste, ravotzuchtigste, modderlievendste, gespierdste, fors uit de kluiten gewassen element van Leuven. Kom af of wijs me ze aant Goed voor een heel grote ravot. Herwig, Brugstr. 151, Heverlee.
- MilieuRaad, Pino en de Agalev-studenten laten zich niet afdreigen door hardhandig en gewelddadig politie- en rijks-

wachtop treden. Wil willen een autorijve binnenstad en alle autoverlasterden zullen het geweten hebben!

- De Leuvense Wetenschapswinkel helpt gratis non-profit verenigingen die nood hebben aan degelijk wetenschappelijk onderzoek door hen in contact te brengen met de juiste onderzoekers en studenten binnen de univ. Bereid een handje toe te steken? Contacteer ons! Naamsestr. 96, lokaal 03.06, tel. 20.54.41.
- Op zoek naar een boeiend onderwerp voor je tesis, paper of seminarierwerk i.v.m. milieu, huisvesting, feminisme, ruimtelijke ordening of welzijnswerk? Misschien heeft de Leuvense Wetenschapswinkel iets voor jou! Naamsestr. 96, lokaal 03.06, tel. 20.54.41.
- Monnier/Scavias in de Singel! Vr. 11 dec. om 20u. Te koop: 1 ticket hiervoor (240fr. ipv. 370/520!) Ilse, Ridderstraat 192, tel. 20.58.02.

HUYBRECHTS INGRID
KORTING VOOR STUDENTEN !

Alle typwerk op laserprinter

Vele lettertypes en tekeningen

Kleurafdruk

Ook strooifolders voor bv.:
Sulvene. party's enz...

Bouterssem Tbl. 016/73.42.98

- Ellen, het is niet omdat ik geen trui voor je brei dat ik je niet graag zou mogen. Ann. (PS: De groeten aan de rest van ons kot: Greet, Els, Annelore, Mariska, Gudrun en Kristel)
- Vlaamische gezonde boerezoen zoek lief meisje voor uitbreiding van veesta-p. Hugo
- Trouwt Ridghe met Brooke? Zal Caroline van Thorne scheiden? Wat zal Kristen met Mick Savage aanvangen? Hoe zit het

- Te huur: gemeubeld kot, 2de sem., Bogaardenstraat 58/30, Ilse. Prijs o.t.k. Bij afwezigheid 02/582.30.51.
- Typen tesis, verslagen, briefwisseling: Kris Rossele, Naamse steenweg 130, 3000 Leuven, tel. 016/20.70.77.
- Lesbiennecentrum vzw Labyrinth organiseert regelmatig activiteiten en fuien, geeft een krantje uit met daarin info over activiteiten in Leuven en Vlaanderen, en doet aan onthaal. Inf.: vzw Labyrinth, Martelarenl. 109, 3010 Kessel-Lo, tel. 016/25.55.67.
- Homo- en Lesbiennecentrum Pieter Coutereelsstichting vzw: onthaal ma. 18-20 en za. 15-18, club elke dag vanaf 21u en jongerengrupe wo. vanaf 21u. Inf.: Tiensevest 58, 3000 Leuven, tel.: 016/23.63.27.
- Donkerblauwe duffelcoat (lichtblauw geruite binnenkant) met bril-identiteitskaart-agenda, verleden do. 26/11 gestolen in Shrink. Terugnengren naar Shrink of Karmelietenberg 3
- Mars op Jolè! Chiroleiding verzamelt op 8 december om 20.30u aan Tiensevest 128
- Aan de walletjesgangers. Ik hou ook van jullie alle zes. Princes
- Gezocht een lieve Sint om mijn schoentje te vullen en mij warm te houden. A.B.

Tikwerk - Tekstverwerking - Vertaling
Uitgeprint en/of op diskette
Tel. 016/26.06.58
Fax 016/251760

- Te huur: gemeubeld kot, 2de sem., Bogaardenstraat 58/30, Ilse. Prijs o.t.k. Bij afwezigheid 02/582.30.51.
- Typen tesis, verslagen, briefwisseling: Kris Rossele, Naamse steenweg 130, 3000 Leuven, tel. 016/20.70.77.
- Lesbiennecentrum vzw Labyrinth organiseert regelmatig activiteiten en fuien, geeft een krantje uit met daarin info over activiteiten in Leuven en Vlaanderen, en doet aan onthaal. Inf.: vzw Labyrinth, Martelarenl. 109, 3010 Kessel-Lo, tel. 016/25.55.67.
- Homo- en Lesbiennecentrum Pieter Coutereelsstichting vzw: onthaal ma. 18-20 en za. 15-18, club elke dag vanaf 21u en jongerengrupe wo. vanaf 21u. Inf.: Tiensevest 58, 3000 Leuven, tel.: 016/23.63.27.
- Donkerblauwe duffelcoat (lichtblauw geruite binnenkant) met bril-identiteitskaart-agenda, verleden do. 26/11 gestolen in Shrink. Terugnengren naar Shrink of Karmelietenberg 3
- Mars op Jolè! Chiroleiding verzamelt op 8 december om 20.30u aan Tiensevest 128
- Aan de walletjesgangers. Ik hou ook van jullie alle zes. Princes
- Gezocht een lieve Sint om mijn schoentje te vullen en mij warm te houden. A.B.

JO MEUWISSEN
bvba

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminars, evenementen, optredens, fuien en TD's

NIEUW : LCD - VIDEOPROJECTOREN

tel. 016/201.301

Zoekertjes zonder commercieel omgmerk (gezocht, gevonden, verloren e.d.) zijn gratis, semi-commerciële zoekertjes (te koop, te huur, tikwerk) worden geplaatst voor 100 frank. De redaktie behoudt zich het recht voor een zoekertje niet te plaatsen. Zenden aan of afgeven op het wel bekende adres.

MAANDAG

21.00 u FILM 'Une partie de campagne' van Jean Renoir / 'Nicht versohnt' van Jean-Marie Straub, in 't Stuc, toeg. 150/100

DINSDAG

- 09.00 u HAPPENING 'Leuven Bloedseries', in De Valk en Arenbergkasteel, org. L&W en Bloedtransfusiecentrum Leuven
- 20.00 u GESPREKSAVOND 'Arbeid en racisme' door Albert Martens, Prof. Sociologie KU Leuven, in Masereelklub, Ierse-Predikerstr. 25, org. Graffiti, Masereelklub en Imavo.
- 20.00 u MUZIEK Muzikale sluitstuk van Leuven Bloedseries, in zaal Coliseum (Haasrode)/gratis busdienst, org. L&W en BTC.
- 20.00 u TEATER 'Tussen ons gezegd' door Theater Antigone, in Schouwburg.
- 20.30 u VIDEO 'The Passing' van Bill Viola / 'Kiri no uta' en 'Timeless Scent' van Atsushi Ogota, in 't Stuc, toeg. 150/100.
- 24.00 u FILM 'Psycho' (1960) van Alfred Hitchcock, over de wedervaren van een psychopaat die in een afgelegen motel woont, in 't Stuc, toeg. 150/100.

WOENSDAG

- 10.00 u INFO Jobinformatiedag, in Universiteitshal, org. CCP.
- 13.00 u TEATER 'Portretten', muziektheaterstuk gebracht door Het Muziek Lod., in Soetezaal, Arenberginstituut, toeg. gratis, org. Kultuurcommissie.
- 20.00 u BIJENKOMST Werkgroep Groene Economie rond staatschuld en renteloze economie, 's Meiersstraat 5, iedereen welkom.
- 20.30 u FILM 'NGO-werking en werkvakanties in de Derde Wereld voor studenten' door Derde-Wereldgroep - UP, in Begijnhof 16, org. UP.
- 20.30 u FILM 'J'embrasse pas' van André Téchiné, in 't Stuc, toeg. 150/100.
- 22.00 u JAZZ Jazz-concert met Fabrice Alleman (sax), Paolo Lovari (gitaar), Adrien Verderame (drum) en Bart Zegers (contrabas) in Tir na n'og (ex-Cambridge Arms), Ladeuzeplein 26, Toegang Gratis.

DONDERDAG

10.00 u AKADEMISCHE ZITTING uiteenzetting van de geschiedenis van de Sociale Wetenschappen door Prof. E. Gerard, in Promotiezaal Universiteitshal.

ALFA
08/12 om 20.00 u: 'Basic Instinct', 09/12 om 20.00 u: Erasmusavond voor geïnteresseerden, in Grote Aula (MT 10), 15/12 om 20.00 u: Kaas- en wijnavond.

EKONOMIKA
08/12: 24 uur van den Dulci, 09/12 om 14.00 u: 24 uur van den Dulci.

EOOS
07/12 om 19.00 u: Presidiumvergadering, in Fak L&W, 07/12 om 20.30 u: Erotische-poezieavond, in MSI 91.10, 08/12 om 19.30 u: Chinese avond, in Alma Light.

HDR/VRG
08/12: 24 uren van het Huis der Rechten.

HISTORIA
07/12 om 20.00 u: Kantus, in Universum, 08/12 om 20.00 u:

AGENDA

valuas

door Maud Vermeire

- 20.00 u INFO Gespreksavond met Cecile Harnie, in oratoriënhoof, Mechelsestraat 111 Leuven, org. Regenboog Leuven.
- 20.00 u INFO Gesprek met een Koerdische vluchteling en met M. Blanche, werkzaam in het vluchtelingenopvangcentrum in Zaventem, in Jan Stasstraat 2 (Parochiecentrum), org. UP.
- 20.30 u ZELF-KREATIEF 'Krea-avond' rond Tanzania, China, Indonesië, Zuid-Amerika, het Oostblok, in Groet Begijnhof (Benedenzaalje), toeg. gratis, org. WG Artsen Zonder Grenzen (Medika).
- 20.30 u FILM 'J'embrasse pas' van André Téchiné, in 't Stuc, toeg. 150/100.
- 20.30 u DANS 'Lugares Intermedios' door Olga Mesa, in de Vlamingenstraat 83, org. 't Stuc, toeg. 300/200.

VRIJDAG

- 09.45 u HAPPENING 'Dag van de Verdraagzaamheid': met praatkafee rond verdraagzaamheid, infostands rond migranten, werkwinkels over cultuur, muziek, vrouwen, islam, vooroordelen..., in VKZ, Platte-Lostraat 541, Kessel-Lo, org. ACW - Wereldsolidariteit.
- 18.00 u HAPPENING Palestijnse Avond ter gelegenheid van 5 jaar Intifada. Met fototentoonstelling, informatiestand, Arabische thee en hapjes, Palestijnse muziek en dansgelegenheid..., in Ontmoetingscentrum Mala Inrahim, Damiaanplein 10.
- 20.00 u MUZIEK 'Victoria en haar Huzaar' (P. Abraham) door het operettegezelschap Aquila, in Stadsschouwburg, toeg. 400 tot 150, org. cc Romaanse Poort.

Historia-avond, in Fakbar L&W, 09/12 om 20.00 u: Einde moordspel (L&W-parking), in parking L&W, om 22.00: Fuiuf, in Albatros.

KLIO
07/12 om 21.00 u: OV, in 's Meiersstr. 5, 08/12 om 20.00 u: Lezing 'Steden van Goud' door Prof. Waelkens, in MSI, 09/12: St-Niklaasfeestje, in OG, 14/12: Schaatsen, in Haasrode, 15/12: TD, in Rumba, 15/12 om 18.30 u: Kerstfeest, in Isol, 16/12 om 20.00 u: Filmavond: 'Elektra', in MSI 00.28, 16/12 om 22.00 u: 'Fievel goes west', in MSI 00.28, 17/12: Cocktailavond.

MEDIKA
08/12 om 20.30 u: Aperitiefkoning, in PDS, ink. kaarten bij jaar-cultuur-verantwoordelijken.

POLITIKA
07/12 om 20.00 u: Kringvergadering, in boven Politika-kafee, 09/12 om 20.30 u: 'Zijn studenten passie?' voordracht door Jaap Kruitthof, in AV 02.17, 14/12: Start 'De Delfige Dagen'.

- 20.15 u LEZING 'Demokratie en mensenrechten', filosofische lezing door Ph. Van Haute, in Hoger Instituut voor Wijsbegeerte, Kardinaal Mercierplein 2, toeg. gratis, org. HIW.
- 20.30 u KONCERT Engelse koormuziek uit de eerste helft van de 20ste eeuw, gebracht door het Libra Kamerkoor van Leuven olv gastdirigent K. Bikkembergers en met A. Zajczkowska (harp), in St-Geertruikerk, Halfmarstraat, toeg. 250 (200 wvk).
- 20.30 u FILM 'J'embrasse pas' van André Téchiné, in 't Stuc, toeg. 150/100.
- 20.30 u DANS 'Lugares Intermedios' door Olga Mesa, in de Vlamingenstraat 83, org. 't Stuc, toeg. 300/200.

ZATERDAG

11.00 u APERITIEFKONCERT Luc Devos (piano) en Andrew Hardy (viool) brengen werk van J. Brahms en G. Faur, in cc Oratorienhof, org. cc Oratorienhof.

ZONDAG

- 20.00 u KONCERT Muziek van L. van Beethoven en E. Schubert door het Nieuw Belgisch Kamerorkest olv Jan Caeyers. Met Anner Bijsma (cello), Vera Beths (viool) en Stanley Hoogland (piano), in PDS, toeg. 550 tot 100, org. Het Nieuw Belgisch Kamerorkest.
- 20.00 u KONCERT Van Beethoven, Prometheuseoverture en Triple Concerto op. 56; Schubert, Symfonie nr. 6; olv Jan Caeyers, in aula Pieter De Somer, toeg. Dienst Informatie en Onthaal (28.40.16), org. Nieuw Belgisch Kamerorkest.
- 20.00 u POEZIE Start Engelse boekenweek met als gastspeler Phil Korsak die voorleest uit eigen werk: 'At the Start... Genesis made new', in P. Coutereelsstraat 76, toeg. 50, org. Europees Poeziecentrum 'De Zevenslapers'.

MAANDAG

- 18.00 u FILM Dokumentaire over het Belgisch kolonialisme in Afrika: 'De Vrijen van het woud' van H. Brands (1958), in PSI 02.51, org. Studenten Anthropologie ism Prof. R. Devisch.
- 20.30 u Lezing 'Zin en onzin van ontwikkelings samenwerking' door Dirk Barrez (Panorama, BRTN), in Uitwe Karibu, F. Lintstr. 150, toeg. gratis.
- 21.00 u FILM 'Terminator 2' van James Cameron, in 't Stuc, toeg. 150/100.

PSYCHOLOGISCHE KRING

07/12: Kerstkantus, 08/12 om 20.30 u: Optreden van de Chop Choy Shaggies, in Shrink, 09/12 om 19.30 u: 'A Clockwork Orange', in Shrink, ink. 50, 09/12 om 22.00 u: 'Wild at Heart', in PSI, ink. 50.

VTK

07/12 om 20.00 u: Begijnhofconcert: Watermuzieksuite (Haendel), Orgelmuziek (Bach en Mendelssohn), in St-Jan de Doperkerk, Groet Begijnhof, ink. gratis, 10/12 om 22.00 u: Barbara's Cocktail TD, in zaal Corso.

WINA

07/12 om 19.45 u: 'Ticket-naar-2de-kan-kwis', in aud. 02.07, 07/12 om 21.00 u: Jogging, in Sporthal De Nayer, 08/12 om 20.00 u: Schaaktoernooi, in Wina-kelder, 09/12 om 20.00 u: 'Proffenant' alias 'Streekbieravond' tvv Artsen Zonder Grenzen/ begin moordspel, in RC-bar, 16/12 om 19.00 u: 'Wina's Eerste Kerstnacht' met koud buffet, 'De eerste mirakelen van het kindeke Jezus', 'Het Huis van Wina', aanvang kerstnacht, in RC, ink. kaarten bij jaarverantwoordelijken of op de Wina-gang.

Geheime verhaaltjes over een privee-zender

VTM. De euforie voorbij, "de eerste onafhankelijke journalistieke doorlichting van het fenomeen 'commerciële televisie in Vlaanderen'" van De Morgen-media-journaliste Marijke Libert, heeft de voorbije weken al heel wat stof doen opwaaien. Een aantal *faits divers*, zoals de loonbriefjes van directeuren Mike Verdrengh en Guido Depraetere, werden breed uitgesmeerd in de pers, terwijl een bespreking van het boek vaak achterwege bleef.

VTM ontstond uiteraard veel vroeger dan 1 februari 1989, de eerste uitzenddag. Reeds op het einde van de jaren '70, begin jaren '80 dook het fenomeen commerciële televisie op, en wel in de eerste plaats in politieke kringen. "Het waren niet de uitgevers van dag- en weekbladen die VTM bedachten, het waren de partijen PVV en CVP. Beide droomden om geheel andere redenen van een reclametelevisie met televisiereklame. Voor de PVV was dit een 'ideologische' droom: de vrije concurrentie via het scherm." (pag. 9) Later betrapte de SP de liberalen op een eigenaardige kronkel: het was de PVV die verhinderde dat de buitenlandse commerciële zender RTL4 op de kabel kwam.

Interview

De VTM-story kent nog meer van die 'omkeringen': "gewoonlijk is het zo dat een privé-zender, bedacht en gekoncentreerd door het privé-initiatief, naar de politiek trekt met de vraag: geef ons de ruimte, pas ons in en wet, wij staan klaar. In Vlaanderen gebeurde precies het omgekeerde. De politici stelden de wetten (een nationale reclamewet en een regionaal kabeldecreet) en de uitgevers werd gevraagd, gsmeeekt zelfs, om het initiatief in te vullen. Kortom, het waren niet Jan Merckx, Carlo Gepts of Louis Croonen die VTM een groeipil gaven. Het waren Wilfried Martens, Frank Swaelen, Gaston Geens, Karel Poma, Guy Verhofstadt en Patrick Dewael." (pag. 9-10)

Behalve de PVV lagen de christendemokraten dus ook aan de basis van VTM. Na een interview van toenmalig BRT-journalist Daniël Buyle met formateur Wilfried Martens op 14 december 1981, waarbij een harde interviewstijl werd gehanteerd, was de maat voor de CVP vol. De ironie van het lot wil dat momenteel de CVP-mandatarissen "niet echt gelukkig zijn met de VTM-aanpak van het nieuws. (...) We zijn echter bijzonder tevreden over wat de BRT-nieuwsdienst momenteel presteert." (pag. 297)

Haalbaarheid

Niet alleen de politici, ook de uitgevers speelden uiteindelijk een belangrijke rol in de invulling van VTM. Ook hier waren politieke motieven echter sterk aanwezig. En ook hier is het VTM-verhaal niet gespeend van omkeringen. Aanvankelijk waren er twee geïnteresseerden. Jan Merckx (uitgeverij Perexma, onder andere TV Ekspres) en André Laysen (Vlaamse Uitgeversmaatschappij — groep De Standaard, Het Nieuwsblad, De Gentenaar). Deze twee eeuwige kampen richtten in 1984 onafhankelijk van elkaar twee denkgroepen op. Opvallend is dat de groep rond de inmiddels overleden Jan Merckx aanvankelijk niet geloofde in een eventueel succes van een commerciële televisie en dus bijbaatbaar zijn denkgroep oprichtte als reactie tegen André Laysen. In 1985 komt er een spektakulaire omkering: "Laysen meldt plots dat veel geld zal nodig zijn om de commerciële tv op te starten en rendabel te maken. Merckx laat onderzoek voeren, merkt dat ook, maar ziet een lichtpunt: wanneer alle uitgevers van kranten en weekbladen gelijk participeren, komt de Vlaamse pers er misschien hooguit met een paar schaaftwonden vanaf. Laysen laat de handen wapperen, Merckx krijgt om onverklaarbare redenen in 1985 plots echt zin in het dossier." (pag. 61) Belangrijkste faktor in heel de machtsrijt tussen Merckx en Laysen is de politieke haalbaarheid van beide voorstellen. Laysens denkgroep, de Onafhankelijke Televisie Vereniging, was opgebouwd rond CVP-kranten en grote banken. De Vlaamse Media Maatschappij van Merckx, waaruit VTM uiteindelijk zou groeien, was politiek wel haalbaar. Merckx betrof er immers ook de liberale en de socialistische pers in.

De geschiedenis rond die socialistische pers is

(foto Dieter Telermans)

ook een merkwaardig verhaal. Aanvankelijk was de krant De Morgen vooropgesteld als tegenwoordiger van de socialistische pers. Toen De Morgen financieel onderuit ging op 30 oktober 1986, verschijnt de krant de dag erna onder de hoofding 'De Moord', "waarin in niet mis te verstane bewoordingen met name de socialistische partij als verdeler van het enige linkse persappeltje in Vlaanderen wordt genoemd." (pag. 43) Het kwam tot open conflicten tussen hoofdredakteur Paul Goossens en SP-voorzitter Karel Van Miert. Een van de gevolgen van deze ruzie was dat De Morgen niet meer kon beschouwd worden als de socialistische pers. Merckx was bang dat de socialisten in de nieuwe regering zouden komen — de regering was eind 1987 gevallen — en het kabeldecreet, waarin het monopolie voor VTM stond ingeschreven, zouden heropenen. Het probleem was echter dat in het syndikatair akkoord sprake was van "de socialistische pers" en niet van "De Morgen". Van Miert was echter onvermurwbaar: "Je mag de krant voor mijn part noemen wat je maar wil, maar liefst niet de uitdager van de sociaal-democratische stroming, gelieerd met deze partij."

De familie Van Thillo had, behalve via Het Laatste Nieuws, ook nog een tweede 'poot' in VTM via Almaspar, dat een nogal dubieuze constructie bleek te zijn om de liberalen toch minstens twee aandelen in de commerciële zender te bezorgen. Guy Verhofstadt had Carlo Gepts, in 1987 adjunct-generaal bij de NV Hoste, erop attent gemaakt dat van de acht reeds bestaande aandeelhouders er slechts één liberale was. De andere uitgevers waren buitenlands (TUM en Editions Mondiales) en katholiek (Perexma, Roularta, De Vlijt, Het Volk en Concentra). Het probleem was echter dat Almaspar ook beroep moest doen op privee-kapitaal, niet afkomstig van uitgevers: "Gepts kreeg van Verhofstadt een aantal adressen van liberale notabelen. Allen waren verenigd in de Dezinze Investment Club, kortweg DIC. Uiteindelijk raapte deze DIC 40,9 procent van de in eerste instantie gevraagde 20 miljoen frank bijeen. Gepts zelf stopte eveneens persoonlijk geld in het DIC-aandeel. Theo Maes, van broerij Maes, later Alken Maes, een liberaal ondernemer en aangebouwde familie van de Van Thillo's, was bereid 25 procent van de 20 miljoen frank vol te storten. Hij zou in familiekring later opscheppen over deze investering." (pag. 202) Deze loslippigheid zorgde er onder andere voor dat de raad van bestuur van VTM lukt kreeg van dit schandaal en toenmalig afgevaardigd bestuurder van VTM, Carlo Gepts ontslagen werd.

Intrige

De verschillende thema's, van waaruit het VTM-verhaal wordt verteld — politiek, uitgevers, productiehuis, BRTN en de erfzondes — worden zoveel mogelijk op een kronologische manier behandeld. De onderscheiden thema's staan echter ook niet los van elkaar. De voornamelijk politieke verwevenheid van belangen tussen de politici zelf, de uitgevers-aandeelhouders, de directie en de productiehuis wordt in een zeer gedetailleerde, sterk gedokumenteerde — het

boek puilt uit van data, namen en cijfers —, maar toch leesbare journalistiek uitgelegd. Het boek lijkt soms een detektivroman, waarin alle politieke- en familieconnecties systematisch uitgerafeld worden. De lezer blijft dan ook geboeid wachten tot de verschillende ontknopingen van de verscheidene verhalen. Libert laat het ook niet na interne documenten te citeren of zelfs af te drukken. Dit komt, ondanks alle tegenwind, de geloofwaardigheid van het boek zeker ten goede. Alle stellingen worden trouwens gestaafd met feitenmateriaal aller hande. Dat de grote heren van VTM niet helemaal (of helemaal niet) gelukkig zijn met dit onthulende boek, is vrij logisch. Politieke en financiële intriges worden breed uitgesmeerd.

Dit betekent zeker niet dat VTM. De euforie voorbij compleet zou zijn. Een analyse van de culturele 'waarde' van de Vlaamse commerciële

zender, met andere woorden de discussie rond de culturele vervlaking, de zogenaamde VTM-isering die, volgens sommigen, door de zender werd teweeggebracht, ontbreekt volledig. Wat dat betreft heeft de directeur-generaal van VTM, Leo Neels wellicht gelijk. In een repliek in *Panorama/De Post* stelt hij dat er "in een boek over 4 jaar VTM geen woord terug te vinden is over de programma's, het personeel, de toekomst of de reclamemarkt." In dat geval had VTM misschien wel nog bekaaidier uit de publicatie gekomen.

Patrick Staudt

Marijke Libert, VTM. De euforie voorbij, is uitgegeven bij Kritak, telt 316 pagina's en kost 698 fr.

Het gezelschap van negenen

Wie zijn ze nu eigenlijk, die uitgevers-aandeelhouders van de Vlaamse Televisie Maatschappij? In de eerste bijlage van haar boek geeft Marijke Libert een overzicht van de negen aandeelhouders in de raad van bestuur van VTM en schetst kort hun evolutie in de beweging geschreven-perswereld. Er kan een ondervinding gemaakt worden tussen de tijdschriften en de kranten.

A. De tijdschriften

1. De NV Dupuis, later omgevormd tot de Tijdschriften Vereniging Vlaanderen NV, maar algemeen aangeduid als 'Editions Mondiales' — naar de Franse eigenaar van de groep — of 'The Press', geeft de bladen *Humo*, *Elga*, *Gael*, *Télémondique* en *l'Instant* uit. Afgevaardigd bestuurder en verantwoordelijk uitgever van TVV NV is Louis Croonen.
2. NV TUM, Tijdschriften Uitgevers Maatschappij is een dochteronderneming van de Nederlandse uitgever VNU (Verenigde Nederlandse Uitgevers) en geeft onder andere *Panorama*, *Story*, *Feeling* en *Flair* uit. Kort na de start van VTM moest de groep noodgedwongen rationaliseren en reorganiseren — het verlies aan reclame-inkomen was voor de TUM aanzienlijk. Het kocht *De Post*, dat het samenvoegde met *Panorama* tot *Panorama/De Post* en uit de stal van de groep Van Thillo (NV Hoste) aanneekende *TUM Het Rijk der Vrouw*, dat het samenvoegde met *Libelle*. De directeur-voorzitter van de groep heet Karel Huysmans.
3. Roularta heeft als belangrijkste troeven de weekbladen *Trends* en *Knack*. Roularta bezit bovendien het monopolie inzake regionale pers met als uitgave *De Streekkrant*. Afgevaardigd bestuurder van de NV Roularta is Rik de Nolf.
4. Aanvankelijk participeerde ook *Het Rijk der Vrouw* in de Vlaamse Media Maatschap-

pij (VMM), waaruit VTM groeide. De groep werd vervangen door de groep Almaspar, waarin niet alleen de familie Van Thillo zit, maar ook een aantal privee-investeers (zie artikel). Bestuurder bij VTM voor Almaspar is Christophe Convent, schoonzoon van Christian Van Thillo.

B. De kranten

6. De Persgroep, de nieuwe naam van de NV Hoste, is uitgever van de liberale kranten *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet*. De directeur-generaal van De Persgroep heet Christian Van Thillo.
7. De Limburgse groep NV Concentra was aanvankelijk aangesloten bij het initiatief van André Laysen (OTV), maar maakte bij de oprichting van VTM de overstap naar de groep rond Jan Merckx. Concentra wordt in de raad van bestuur van VTM vertegenwoordigd door Peter Baert van de gelijknamige familie en eigenaar van de krant *Het Belang van Limburg*.
8. NV Drukkerij Het Volk is uitgever van de ACW-krant *Het Volk*. Na het vertrek van Toon van Melkebeek bij *Het Volk* in 1991, neemt Elmar Korntheuer zijn bestuurszitting over bij VTM.
9. Romain van Tongerlo is sinds zijn overstap van *Het Volk* naar de *Gazet van Antwerpen* vertegenwoordiger voor de NV De Vlijt, die ook nog de *Gazet van Mechelen* uitgeeft. Van Tongerlo is na de dood van voorzitter Jan Merckx als ondervoorzitter gepromoveerd tot ad interim voorzitter van de raad van bestuur van VTM. (ps)